

Priekšvārdi

Rakstu krājums „Valoda: nozīme un forma. 9. Gramatika un pragmatika” ir Latvijas Universitātes Humanitāro zinātņu fakultātes Latviešu un vispārīgās valodniecības katedras rīkotās Latvijas Universitātes 75. zinātniskās konferences sekcijas „Gramatika un pragmatika” (2017. gada 2. februārī) materiālu un vairāku atsevišķi tapušu pētījumu apkopojums 14 rakstu veidolā.

Latvijas Universitātes 2017. gada zinātniskās konferences sekcija „Gramatika un pragmatika” tika organizēta kā LU pētniecības projekta „Letonika, diaspora un starpkultūru komunikācija” Humanitāro zinātņu fakultātes apakšprojekta „Humanitārā doma – valoda, teksts, kultūra” sadaļa sadarbībā ar Valsts pētījumu programmas „Letonika – Latvijas vēsture, kultūra, valodas, vērtības” apakšprojektu „Latviešu valodas gramatika / Latvian Grammar” (projekta vadītāja – Andra Kalnača).

LU 2017. gada zinātniskās konferences sekciju pārstāv septiņas autore – Viļņas Universitātes kolēģes Gintare Judžentīte-Šinkuniene (*Gintarė Judžentytė-Šinkunienė* „The system of the demonstrative pronouns provided in the grammar of Modern Lithuanian: analysis of traditions”) un Ģiedre Junčīte (*Giedrė Junčytė* „Lithuanian anticausative verb triads: form, semantics and functions”), Liepājas Universitātes kolēģe Linda Lauze („Atbildes uz jautājumiem mutvārdu tekstā: pragmatiskais aspekts”), Gita Bērziņa („Apstiprinājums sengrieķu dialogā”), Daiga Deksnē („Ar prefiksoīdiem darināti verbi latviešu valodā”) un Emīlija Mežale („Norādāmie vietniekvārdi noteiktā artikula funkcijā latviešu un somu preses tiešsaistes izdevumos: pragmatiskā pieeja”) (visas – LU Humanitāro zinātņu fakultāte), kā arī Kristīne Levāne-Petrova („Passive constructions in Lithuanian and Latvian”) (LU Matemātikas un informātikas institūts).

Krājumā iekļauta arī virkne īpašu pētījumu, kas saistīti ar dažādiem gramatikas un pragmatikas jautājumiem, to autori – Vītauts Kardelis (*Vytautas Kardelis*, Viļņas Universitāte) un Daiva Kardelīte-Grīnevičiene (*Daiva Kardelytė-Grīnevičienė*, Lietuviešu valodas institūts) ar kopīgu rakstu „Telpas un laika izteiksmes stratēģijas: la. *uz priekšu* un *pa priekšu* gadījums”, Regīna Kvašīte (*Regina Kvašytė*, Šauļu Universitāte, „Par Lietuvu latviski: sabiedriskās dzīves reāliju nosaukumi”), Inese Indričāne („Latviešu valodas palatālo eksplozīvo slēdzeņu *ķ* un *ġ* akustiskais raksturojums dažādās informantu vecuma grupās (salīdzinājumā ar alveolārajiem afrikatīvajiem slēdžeņiem *č* un *dž*”) un Anete Daina („Epistēmiskās modalitātes izteikšanas līdzekļi Latvijas Valsts prezidentu runās (1999–2014)”) (abas – LU Latviešu valodas institūts), Gunta Roziņa un Indra Karapetjana („Epistemic modality in professional communication”), Andra Kalnača un Ilze Lokmane („Syntactic and pragmatic functions of the Latvian indeclinable participle in *-ot(ies)*”), Nadežda Kopoloveca („Latviešu un čehu politiskā diskursa pragmatiskais konteksts”) (visas – LU Humanitāro zinātņu fakultāte).

Rakstu krājums „Valoda: nozīme un forma. 9. Gramatika un pragmatika” būs noderīgs ne tikai kā mūsdienīgas valodniecības teorijas izmantojuma avots, bet arī kā mācību līdzeklis dažādos latviešu, vispārīgās valodniecības u. c. studijuursos.

Krājuma sastādītājas pateicas visiem autoriem par ieguldīto darbu rakstu sagatavošanā, redkolēģijas un pieaicinātiem recenzentiem par ieteikumiem publikāciju pilnīgošanā. Rakstu krājuma izdošana tikusi finansēta par Latvijas Universitātes pētniecības projekta „Letonika, diaspora un starpkultūru komunikācija” Humanitāro zinātņu fakultātes apakšprojekta „Humanitārā doma – valoda, teksts, kultūra” līdzekļiem. Īpaša pateicība pienākas Latvijas Universitātes Humanitāro zinātņu fakultātei un Latvistikas un baltistikas nodaļai un tās vadītājam Ojāram Lāmam, kā arī LU Akadēmiskajam apgādam.

Andra Kalnača, Ilze Lokmane,
krājuma „Valoda: nozīme un forma. 9.
Gramatika un pragmatika”
sastādītājas un redaktore